

สรุปวิถีชีวิตจิตของนักบุญหลุยส์ เดอ มงฟอร์ต

จากบทนำในหนังสือพระเจ้าเท่านั้น -รวมวรรณกรรมนักบุญมงฟอร์ต ภาค ๑

มีหลายๆ แห่่งที่มีส่วนช่วยเหลือหลอมประสพการณ์ด้านองค์ปัญญาทรงรับเอากายของพระบิดาเจ้าในชีวิตของนักบุญหลุยส์ เดอ มงฟอร์ต ทั้งด้านพื้นฐานทางครอบครัว การศึกษา การศึกษาพระคัมภีร์ประจำวันเชิงภวณา วรรณกรรมหลากหลายที่ท่านได้อ่าน การเดินทางแบบธรรมทูต ทั้งหมดนี้ต่างมีบทบาทสำคัญในการทำให้ท่านเข้าใจและแสดงออกทางความเชื่อ นอกจากนี้แล้วท่านยังซึมซับอย่างอิสระต่อจิตตารมณ์ด้านวรรณกรรมและแนวการสอนของคณะเยซุอิต โดมินิกัน ชูลปีสเซียน โอราตอเรียน ฤษีที่เนินวาเลอเรียในกรุงปารีสและคณะนักบวชชายคณะอื่นๆ และท่านยังสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคณะวิชีทเตชั่น และแม้ซึ่คณะเบเนดิกตินด้วย จากแนวคิดของแห่่งที่หลากหลายและแตกต่างกันเหล่านี้ อาจมองวิถีชีวิตจิตของมงฟอร์ตได้ว่าเป็นการเลือกมาจากหลายๆ แห่่ง แต่จะอย่างไรก็ตามจากพื้นฐานเบื้องต้นของวิถีชีวิตจิตแบบฝรั่งเศสซึ่งพระคาร์ดินัลเบรูลมีอิทธิพลสูง ท่านผู้ประกาศข่าวดีซึ่งไม่อยู่ประจำที่ท่านนี้ได้สานวิถีชีวิตจิตที่ต่างกันเหล่านี้ให้กลายมาเป็นวิถีชีวิตจิตแนวใหม่ อันอาจเรียกได้อย่างเต็มภาคภูมิว่าวิถีชีวิตจิตของมงฟอร์ต

แก่นของวิถีชีวิตจิตสายนี้ก็คือ การจริงจังกับการรับศีลล้างบาปในองค์พระเยซูคริสต์ หลักการอันสำคัญของแนวคิดของมงฟอร์ตข้อนี้เป็นแก่นแท้ จนท่านประกาศอย่างมั่นใจว่าการเทศน์สอนของท่านนั้น “จะถูกประณามโดยไม่เปลี่ยนแปลงรากฐานของศาสนาคริสต์นั้นเป็นไปไม่ได้” (ศรัทธาที่แท้จริงข้อ ๑๖๓) องค์พระสันตะปาปาจอห์นปอลที่สองได้ทรงย้ำถึงข้อคิดนี้โดยทรงตรัสว่า “กรีญอง เดอ มงฟอร์ตนำเราสู่แก่นของรหัสธรรมทั้งปวงซึ่งเราเชื่อ เติบ โตและบังเกิดผล”

แต่การรับศีลล้างบาปของเราเข้าสู่พระคริสต์ องค์ปัญญานิรันดร์ผู้ทรงรับเอากายของพระบิดาเจ้านี้ก็มีใช่เป็นความเข้าใจเพียงในแบบนามธรรมโดยนักเทศน์ผู้เป็นที่ชื่นชอบและนำไปปฏิบัติได้เท่านั้น เนื่องจากเราเป็นหนึ่งเดียวกันในพระเยซูคริสต์ เราจึงต้องวางใจอย่างที่สุดต่อพระญาณสอดส่องของพระเจ้า เราต้องเลียนแบบพระองค์ผู้ทรง “สละพระองค์จนหมดสิ้น ทรงรับสภาพคฤหาสน์” (ฟป. ๒:๗) การสอนของมงฟอร์ดเน้นถึงการมีจิตใจยากจน ดำเนินชีวิตตามความสุขแท้จริงประการแรกอย่างสมบูรณ์บ่อยมาก “ผู้มีจิตใจยากจนย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา” (มธ. ๕:๓) ดังนั้นวรรณกรรมของท่านจึงเรียกร้องให้ยอมรับอย่างรักใคร่และเป็นทางการว่าตัวเราเองนั้นเป็นผู้ใดแน่ นั่นคือเป็นทาสรักของพระคริสต์ คำว่าทาสรักสำหรับมงฟอร์ดนั้นมีความหมายเชิงขำขันว่า เราเป็นของพระองค์ พระองค์ทรงรักเรา เราถูกไถ่กู้ด้วยการทรงรับเอากายและการอุทิศตนอย่างสมบูรณ์ขององค์ปัญญาผู้ทรงรับเอากายเพื่อพวกเรา ลักษณะเฉพาะของมงฟอร์ดที่เน้นถึงการรื้อฟื้นสัญญาศีลล้างบาปจึง “ครบครัน” ที่สุดโดยนบอบต่อคำแนะนำของพระสันตะปาปาเคลเมนต์ที่ ๑๑ ท่านธรรมทูตพเนจรท่านนี้ได้ประกาศถึงการรื้อฟื้นสัญญาศีลล้างบาปต่อเรา ทำให้พระศาสนจักรสดชื่นขึ้นในทุกแห่งหนที่ท่านได้ไปเทศน์สอน

อย่างไรก็ตาม การรื้อฟื้นสัญญาศีลล้างบาปซึ่งท่านนักบุญหลุยส์ เดอ มงฟอร์ดเทศน์สอนนั้นก็มีส่วนประกอบในตัวมันเอง เรามีส่วนร่วมในชีวิตขององค์ปัญญาทรงรับเอากาย แต่องค์ปัญญาที่ทรงแสวงหาที่พำนักในหมู่พวกเราโดยผ่านทางกริยาของสตรีนางหนึ่งจากเผ่าพันธมนุญย์เรา นั่นคือพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธินิรมล ด้วยแผนการอันลึกลับขององค์ปัญญาซึ่งโลกมองว่าเป็นความคลั่งไคล้ การยินยอมในด้านความเชื่อของพระนางมารีย์นี้ได้เปิดประตูของโลกที่แปดเป็นอันด้วยบาปปรับกษัตริย์แห่งสิริมงคล การที่พระนางเป็นตัวแทนตอบตกลงนั้น สำหรับมงฟอร์ดก็คือองค์ประกอบในตัวเองของประวัติศาสตร์แห่งความรอดที่พระเจ้าได้ทรงวางแผนไว้แล้ว สิ่งนี้มิใช่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของ “การเริ่มต้น” นั่นคือการทรงรับเอากาย แต่เป็นแผนการอันลึกลับมิได้ของพระตรีเอกภาพแผนหนึ่งในแผนงานหลักของพระองค์ นักเทววิทยาชื่อคาร์ล ราเนอรัคดูเหมือนจะสะท้อนถึงแนวคิดนี้ของนักบุญหลุยส์ เดอ มงฟอร์ดเมื่อท่านเขียนไว้ว่า “การ

ความศรัทธาอันร้อนรนของมงฟอร์ดนั้นแน่นอนว่ามีพระคริสต์เป็นศูนย์กลาง ท่านนักบุญเน้นถึงข้อนี้อย่างแข็งขันจนถึงขนาดเทศน์สอนอย่างขึงขังว่า ถ้าความศรัทธาต่อพระนางมารีย์ทำให้เราเห็นห่างจากพระเยซูแล้ว ก็จะต้องสลัดทิ้งไปเสมือนเป็นการประจัญจากปีศาจที่เดียว (ดู ศรัทธาที่แท้จริง ข้อ ๖๒) ในการร่วมกับพระนางมารีย์เราเข้าสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับองค์บัญญัติรันดร์อย่างเข้มข้นยิ่งๆ ขึ้น และการคุกกระชากพระนางมารีย์จากประวัติศาสตร์แห่งความรอดหรือจากวิถีชีวิตจิตแนวคริสต์นั้น สำหรับมงฟอร์ดก็คือการไม่ยอมรับแผนการช่วยไ้หรือติดตามที่พระบิดาได้ทรงกำหนดไว้นั่นเอง

การยอมรับอย่างครบครันที่สุดต่อความเป็นจริงทางความเชื่อของเราก็คือสิ่งที่มงฟอร์ดเรียกว่า “การอุทิศตนแด่องค์บัญญัติรันดร์ผู้ทรงรับเอากาย” การยอมจำนนอย่างรักใคร่และอิสระต่อแผนการของพระ

การดำเนินชีวิตที่ล้าหลังบาปของเราอย่างเต็มความหมายของข่าวดีเช่นนี้นั้น มงฟอร์ตสรุปว่าต้องกระทำทุกสิ่งเพื่อพระเจ้าเท่านั้น ทุกสิ่งที่ต่อต้านพระเจ้า รูปเคารพทุกอย่างของโลกนั้น สำหรับธรรมทูตพเนจรท่านนี้แล้ว จะต้องถูกทำลายลงโดยความเชื่ออันยิ่งใหญ่เราในองค์พระเยซูคริสต์ “การรู้จักพระคริสต์ผู้เป็นองค์ปัญญาอันรับเอากายก็คือการรู้เพียงพอแล้ว การรู้จักทุกสิ่งโดยไม่รู้จักพระองค์ก็คือการไม่รู้อะไรเลย” การเทศน์สอนที่เปี่ยมไปด้วยพระจิตของท่านธรรมทูตเข้าถึงความขัดแย้งขั้นพื้นฐานระหว่างปัญญาของพระเจ้าและระบบค่านิยมที่บิดเบี้ยวไปของโลกนี้ไม่ว่าจะพบ ณ ที่ใด แม้แต่ในชุมชนคริสตชนเอง ท่านตอกย้ำให้เราใส่ใจต่อศัตรูที่แท้จริง นั่นคือการทำตนเป็นศูนย์กลาง การเชื่อมั่นอย่างหยิ่งผยองว่าปราศจากพระเจ้าเพียงเท่านั้นแล้วก็ยังเปลี่ยนโฉมโลกนี้ได้ ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่ท่านผู้พเนจรของพระเจ้าท่านนี้วิงวอนพระเจ้าเพื่อจะได้มีคณะธรรมทูตซึ่งจะเป็น “ผู้ปกป้องบรรดาผู้ที่ถูกเลือกมาทีละคน เพื่อปกป้องบ้านของพระองค์...” ไม่น่าแปลกใจว่า คติประจำใจเมื่อเข้าสู่สนามรบของท่านและมติประจำใจเพียงข้อเดียวที่ท่านให้แก่คณะนักบวชคณะนี้ของท่านก็คือวลีง่ายๆ แต่ทรงพลังว่า พระเจ้าเท่านั้น

เป็นเกียรติของธรรมชาติที่ท่านเป็นคนในยุคของท่าน เป็นนักเทศน์สำหรับผู้คนในยุคของท่านเอง แน่แน่นอนว่าด้วยภาษาและแนวคิดในยุคของท่าน ด้วยสำนวนโวหารแบบบาโรค (baroque) ของนักเทศน์แบบฤๅษี แบบกระตือรือร้นถึงฤๅษี ที่มิงฟอร์ดแสดงออกว่าเราทุกคนเป็นทาสรักของพระคริสต์ในพระแม่มาเรีย ดังนั้นสำนวนโวหารและแนวคิดต่างๆ ของท่านนักบุญจึงต้องปรับให้เข้ากับคริสตชนในยุคสมัยปัจจุบัน การซื้อสัตย์ด้านภาษาต่อคำสอนของมิงฟอร์ดอาจบิดเบือนความหมายที่แท้จริงไปได้

ตัวอย่างเช่นคำว่าทาสรัก ซึ่งแน่นอนว่าอยู่ในแนวทางของพระคัมภีร์ แต่ในหลายวัฒนธรรมแล้วอาจนำไปเข้าใจผิดไป จนความหมายของสิ่งที่มิงฟอร์ดต้องการจะสื่อออกมานั้นคลาดเคลื่อนไปได้ เป็นเรื่องน่าแปลกใจมากกว่าการยึดพระคริสต์เป็นศูนย์กลางและมารีย์วิทยาเชิงศาสนจักรของท่านนักบุญนั้น เข้ากันได้ อย่างเหมาะสมกับแนวคิดของสังคายนาวาติกันที่สองและกับสมณสาสน์ *Marialis Cultus* แต่จะอย่างไรก็ตาม การซื้อสัตย์ต่อพระพรพิเศษของมิงฟอร์ดนั้น เรียกร้องให้อ่านวรรณกรรมของท่านด้วยแสงสว่างแห่งการตีความหมายในปัจจุบันและตามสำนวนโวหารของพระศาสนจักร

และโดยสรุปแล้วคงต้องกล่าวว่า วิถีชีวิตจิตของนักบุญหลุยส์ เดอ มิงฟอร์ดนั้นคือการฟื้นฟูพระศาสนจักรด้วยการยืนยันถึงการดำเนินชีวิตศีลล้างบาปตามแบบพระคริสต์ของเราเสียใหม่ โดยที่เราเต็มใจและยอมรับอย่างที่สุดว่าเราเองนั้นเป็นใครถ้ามิใช่ทาสรักของพระคริสต์ในพระแม่มาเรีย ซึ่งก็คือชาวตินันเอง นอกไปจากนี้แล้วด้านอื่นๆ ของวิถีชีวิตจิตแบบมิงฟอร์ดที่หลั่งออกมาจาก “แก่นของศีลล้างบาป” นี้ โดยเฉพาะการประกาศพระวรสารในแบบดึงดูดผู้คนอย่างกล้าหาญ ความรักอย่างคลั่งไคล้ของท่านต่อคนจนและผู้ที่ถูกกดขี่ ความวางใจอย่างแสนยินดีของท่านต่อพระญาณสอดส่อง การเน้นถึงพระจิตของท่าน การคำนึงในเชิงปฏิบัติต่อความเป็นมารดาฝ่ายจิตของพระแม่มาเรียในตัวท่าน ชีวิตที่ลึกซึ้งและกระตือรือร้น

สิ่งที่คุณพ่อเฟเบอร์ได้กล่าวเกี่ยวกับ “ศรัทธาที่แท้จริง” ของมงฟอร์ตอาจหมายรวมไปถึงวรรณกรรมทั้งหมดของท่าน “ถ้ารู้สึกมั่นใจมากยิ่งขึ้น จนถึงแรงบันดาลใจและสิ่งเหนือธรรมชาติขณะกำลังศึกษามากยิ่งขึ้นไป และดังนั้นเมื่ออ่านเข้าไปเข้ามา เราจึงมีประสบการณ์ว่ามีความแปลกใหม่ยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ความแปลกใหม่อันมีรูปร่างสัณฐาน หรือคือความครบครัน ความหอมหวานอันสดชื่นและความศักดิ์สิทธิ์อันร้อนแรงมิได้มอดลง” ขอวิงวอนให้งานตีพิมพ์รวมวรรณกรรมของนักบุญหลุยส์ เดอ มงฟอร์ตภาคนี้ ทำให้เราเข้มแข็งยิ่งขึ้นในงานถาวรของการฟื้นฟูพระศาสนจักร ซึ่งท่านบาทหลวงแห่งเมืองมงฟอร์ตได้อุทิศชีวิตให้อย่างกระตือรือร้นแล้ว

เจ แพทริก กัฟนี เอส เอ็ม เอ็ม

อาจารย์สอนแผนกเทววิทยา

มหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ รัฐมิสซูรี อเมริกา

31 มกราคม 1987

(ถอดความโดย ภ. สุรเดช วิสุทธีวรรณ 6 กรกฎาคม 2010)